

**PŘEDSTAVUJEME:
P. JOSEF JANČÁŘ, O.CARM. (1)**

Před několika měsíci se v hejčínské komunitě bratří karmelitánů po téměř sedmnáctiletém působení v Římě zabydlel **P. ICLic. Josef Radim Jančář, O.Carm.** (narozen 2. 5. 1951). Nedalo nám to, a požádali jsme ho o rozhovor v předtuše, že se ledacos zajímavého dozvíme...

* * *

Začněme nejprve tradičně: Řekněte prosím pár slov o sobě. Odkud pocházíte, z jaké rodiny, něco o Vašem dětství a víře...

Pocházím od Uherského Brodu, z malé vesnice Těšov, farnost Újezdec u Luhačovic. Tatínek byl kovářem a podkovářem. Když mu komunisté živnost sebrali, byl nejdříve nějakou dobu bez práce, protože odmítal vstoupit do JZD, nakonec jej tam nechali pracovat jako zaměstnance, protože odmítl stát se členem. Po čase odešel do vojenského opravárenského závodu v Uherském Brodě, kde pracoval až do důchodu. Maminka byla v domácnosti a spolu s tatínkem obhospodařovali nějaké to pole po rodičích. Když jim komunisté pole sebrali a maminka také odmítla vstoupit do JZD, šla pracovat do Zbrojovky v Uherském Brodě jako dělnice. To odmítnutí vstoupit do JZD nebylo

S maminkou a sestrou na Velehradě

tak jednoduché, jak to vypadá. Za tím stál nátlak a vyhrožování místních komunistických orgánů, kterého jsem byl mnohdy sám jako dítě svědkem, a postavit se tomu nebylo snadné. Mám jednu mladší sestru, která je nyní v částečném invalidním důchodě a zároveň se stará o naši devadesátiletou maminku.

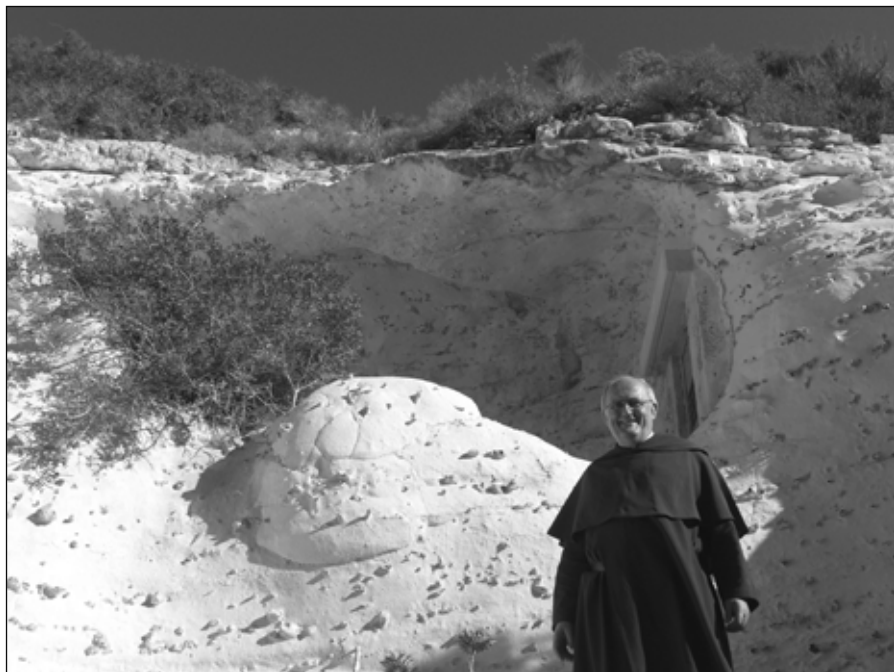
Oba rodiče byli praktikující věřící, chodili pravidelně do kostela v neděli a zasvěcené svátky, a pokud to bylo možné i ve všední den, pravidelně se modlili, v adventě a v postě jsme se celá rodina modlivali společně každý večer růženec. Od malička jsme tedy oba se sestrou byli vychováváni ve víře především vedením a příkladem rodičů, ale chodili jsme i celou dobu do náboženství ve škole, tak jsme postupně rostli ve víře. Víra a život z ní, to pro nás bylo a dodnes je něco samozřejmého, co patří k životu. Od útlého mládí byla pro mě každodenní mše svatá samozřejmostí, každý den před školou jsem se účastnil mše svaté, častěji než ministranti, i když já sám jsem nikdy neministroval. Pan farář měl totiž stanovenou kvótu deseti ministrantů a přijímal je jen v devíti letech věku. A protože když mi bylo devět let, „měl plný stav“, tak jsem se jako kluk k ministrování nikdy nedostal.

Jaké jste měl zájmy, něco o Vašem studiu...

Zájmy? V mládí asi jako každý vesnický kluk. Kamarádi, fotbal a hlavně bicykl, ten mě bavil. Až do vstupu do semináře

jsem na něm jezdil i závodně, to byl asi můj největší koníček. Bylo to vlastně kolo, které jsem „zdědil“ po tatínkovi, který také kdysi jezdil závodně, a které jsem si upravil, protože na nové nebylo. Ale byla nejen zábava, byli jsme rodiči vedeni k práci, měli jsme úkoly, které jsme měli na starosti. Když oni pracovali na poli, v kovárně, my jsme se museli postarat o věci doma. Později měl člověk jiné koníčky jako cestování, hory, četbu. Ještě v semináři jsme o prázdninách podnikali s nynějším administrátorem budějovické diecéze, P. Adolfem Pintířem, na kole cesty po republice i do tehdy přístupného zahraničí (Polsko, východní Německo). Chtěli jsme i do Itálie, ale tam nás režim nepustil. Dnes už je na koníčky méně času i sil.

Pokud jde o studium, po základní škole jsem vystudoval Střední všeobecně vzdělávací školu (dnešní gymnázium) v Uherském

Na hoře Karmel u zbytků prvního kláštera – cela převora

Brodě se zaměřením na přírodní vědy, protože jsem původně zamýšlel studovat techniku. Už během školy jsem ale pociťoval volání ke kněžství. Protože mé rozhodnutí nebylo ještě definitivní, šel jsem na VUT do Brna. Bylo to v době po pražském jaru, náboženský život v Brně byl velmi intenzivní. Tam mé rozhodnutí dozrálo, a tak jsem si po roce na technice podal přihlášku do kněžského semináře v Olomouci. Ale protože v té době už začínala „normalizace“ společnosti po sovětské okupaci 1968, tak jsem byl přijat, ale do Litoměřic, protože olomoucký seminář už v té době přijímat nesměl. Ještě k té přihlášce. Když jsem ji podal, čekal jsem, že mi bude ukončeno studium na VUT jako ostatním kolegům, kteří si podali přihlášku na jinou fakultu, ale nestalo se tak. Bylo mi to divné. Až v semináři jsem se setkal se seminaristy, kteří taky přešli z techniky, a ti mi řekli, že na rektorátě byla věřící paní, která nás kryla. Zkrátka to neoznámila a my jsme mohli dokončit ročník, abychom, v případě, že by nás do semináře nepřijali, mohli pokračovat ve studiu techniky.

Jaká byla Vaše cesta ke kněžství a řeholnímu životu?

O cestě ke kněžství jsem právě mluvil. A cesta k řeholnímu životu? To s tím souviselo. Já chtěl od začátku k jezuitům. Snad to souviselo i s tím, že v Brně jsem se účastnil mnoha aktivit organizovaných jezuitou P. Pavlíkem, ale poznal jsem i další jezuitu jako např. P. Františka Mikuláška. Nevěděl jsem ale, jak na to. V semináři jsem pak poznal mnoho dalších jezuitů, ale i jiných řeholníků jako salesiánů, dominikánů, premonstrátů apod. Všichni tam samozřejmě byli „na zapřenou“, protože oficiálně řeholní řády existovat nemohly. Ten, kdo mě však oslovil, byl P. Karel Vrba, který sice v té době ještě nebyl řeholníkem, ale byl v kontaktu s karmelitánem P. Metodějem Minaříkem. Seznámil mě s ním a tak začalo moje karmelské povolání. Pravidel-

ně jsme jej s P. Vrbou navštěvovali o Vánocích, Velikonocích, o velkých prázdninách a tak započala naše karmelská formace. Prozřetelnost zasáhla i jinak: v té době z rozhodnutí některých biskupů a ordinářů, kteří stáli v čele diecézí (v té době ne všechny diecéze byly obsazeny biskupy), museli bohoslovci po druhém ročníku teologie nastoupit dvouletou vojenskou službu. Já jsem se jel před nástupem na vojnu rozloučit s P. Minaříkem do Albrechtic nad Orlicí, kde byl u křížových sester. Jaké bylo moje překvapení, když jsem přijel domů a našel jsem ve schránce povolávací rozkaz k vojenské jednotce v Týništi nad Orlicí, což bylo hned vedle. A tak jsem mohl pokračovat ve formaci i během vojenské služby, čehož jsem taky využíval, a při každé vycházce jsem P. Minaříka pravidelně navštěvoval. Kdyby to komunisti bývali věděli...

Pak je zde Vaše působení v Olomouci v době komunistického režimu. To je zajímavá kapitola Vašeho života...

To je, a vydalo by to na celou knihu. Ono to bylo celé docela dramatické od samého počátku. Asi by bylo potřeba předeslat, že po skončení vojenské služby jsem pokračoval ve studiu teologie a tajně i v řeholní formaci. A protože návrat do semináře spadal do období tzv. „normalizace“ (doba po okupaci republiky sovětskými vojsky v roce 1968), kdy stát zostřil i postoj vůči církvi, musel jsem po návratu do semináře spolu s ostatními semináristy podepsat prohlášení, že nejsem členem žádného řeholního řádu a že během studií do žádného řádu nevstoupím, pod trestem vyloučení ze semináře, což jsem s klidným svědomím udělal, protože zločinecký režim neměl nárok znát pravdu, které by zneužil. V posledním ročníku studií, 4. prosince 1976, jsem byl v litoměřické katedrále sv. Štěpána apoštolským administrátorem pražským, biskupem Františkem Tomáškem (v té době

už kardinálem *in pectore*) vysvěcen na jáhna a v červnu 1977, po ukončení studia teologie, jsem se spolu s ostatními semináristy připravoval na kněžské svěcení.

Exercicie před kněžským svěcením (na Vranově u Brna) byly hned na počátku narušeny příjezdem tajné policie (StB), která několik z nás odvezla k výslechu do Brna a přivezla zpět až večer s tím, že druhý den budou výslechy pokračovat. Až po skončení exercicií jsme se dozvěděli, že mezitím administrátor brněnské diecéze Mons. Ludvík Horký intervenoval na ministerstvu kultury s tím, že výslechy kandidátů byl narušen náboženský úkon, což i podle komunistického práva bylo protiprávní, a tak výslechy kupodivu přestaly. Nám to ovšem nikdo neřekl, takže až do konce exercicií jsme žili v obavě, co bude dál.

Přesto v sobotu 25. června 1977 jsem byl spolu s ostatními pěti spolubratry v olomoucké katedrále sv. Václava biskupem Josefem Vranou, apoštolským administrátorem olomouckým, vysvěcen na kněze. Výslechy ale měly pro mě a pro dalšího kolegu, Emila Matušů ze Zlína, ještě dohru. Ostatní čtyři svěcení obdrželi na obědě s biskupem ustanovovací dekrety, jen my dva ne. Důvod jsme se dozvěděli až po svěcení od tehdejšího dómského faráře P. Leopolda Dýmala: tajná policie nás dva označila za členy řádu salesiánů – zřejmě na základě výslechu těch několika seminaristů – a tak ministerstvo vydalo zákaz našeho svěcení. Alespoň v mém případě to sice byla mylná informace, protože jsem byl členem řádu karmelitánů, ale v případě, že by to tajná policie věděla, vyšlo by to nastejno. Na poslední chvíli si zřejmě ministerstvo a tajná policie zákaz rozmyslely, a tak v pátek v noci před svěcením (24. června) přišel na biskupství telegram z ministerstva, který svěcení dovoloval. Zřejmě došli k přesvědčení, že budeme-li vysvěceni oficiálně, budou nás moci mít víc pod kontrolou, než kdybychom případně

byli vysvěceni tajně, což by se nepochybně stalo, a oni si toho byli vědomi. A pak ministerstvo asi mělo obavy z následků našeho „nevysvěcení“, protože z obou farností přijel hojný počet účastníků (několik autobusů), kterým by se asi těžko vysvětlovalo, proč nesmíme být zrovna my dva vysvěceni. A tak nakonec jediným problémem bylo, že jsme museli čekat ještě nějakou dobu na ustanovení, protože biskupství už s námi nepočítalo, a tak muselo rozhodnout „kam s námi“.

Nakonec jsem se dostal přímo do hlavní olomoucké farnosti Sv. Mořice, zřejmě, jak se později ukázalo, kvůli větší kontrole ze strany státních úřadů, protože Olomouc jako sídlo diecéze, ale i bydliště mnoha kněží bez státního souhlasu a „jinak podezřelých“, byla zvlášť pod drobnohledem tajné policie.

V té době jsem složil také první řeholní sliby do rukou P. Metoděje Minaříka, samozřejmě tajně, v Kostelním Vydří 14. září 1977 spolu s P. Karlem Vrbou. Nikdo víc u toho nebyl, ani další žijící karmelitán P. Melichar Karásek, tehdejší farář v Kostelním Vydří. Ani ten nevěděl (nevím, zda to tušil), že jsme členy řádu. Sliby jsme skládali v jedné malé zapadlé místnosti kláštera, kterou P. Metoděj zamkl zevnitř a klíčovou díрку ucpal papírem, aby tam náhodou někdo nemohl nahlížet, i když v klášteře kromě nás a P. Melichara nikdo nebyl. Po třech letech, o vánočních prázdninách, 27. prosince 1980 jsme oba složili do rukou P. Metoděje také sliby věčné. O tom nevěděl nikdo, ani moje rodina, jen my tři, stejně jako ani biskup-světitel nevěděl, že jsem řeholník.

Pak jsem normálně pokračoval v kněžské práci jako diecézní kněz. Jak jsem měl vždycky obavy z velkoměstské farnosti, tak se nakonec ukázalo, že působení u Sv. Mořice pro mě bylo velkým požehnáním. Oficiálně tam byl sice farářem sám otec biskup Vrana, ale prakticky farnost vedl první kaplan, tehdy

ThDr. Emil Pluhař, spolu s druhým kaplanem, což byli vždycky novokněží. Bylo to požehnané období mého života, rozhodující pro mou další kněžskou dráhu. Dr. Pluhař mě uvedl do pastorage po té praktické stránce. Nesmírně dobrý člověk s jasnými názory a postoji, bezvadně jsme spolupracovali. A vzpomínám na dlouhé diskuse s ním, mnohdy dlouho do noci, protože přes den pro nával práce nebyl čas, o teologii, morálce, právu, v čemž byl on odborníkem.

I když počátek mého působení nebyl zrovna snadný. V době závěru naší formace v semináři a na fakultě totiž ordináři diecézí rozhodli, že „omladí“ profesorský sbor litoměřické teologické fakulty, a asi pět či šest z našeho ročníku vytipovali na doktora, mezi nimi i mě. My jsme to sice všichni svorně odmítli, vědomi si, že takový krok by obnášel spolupráci se státními orgány, konformní postoje apod., a to jsme nechtěli dopustit. Problém ale nastal, když otec biskup, jak jezdil po děkanátních schůzích, to tam kněží oznamoval jako hotovou věc, a tím jsme se pro mnohé stali podezřelými ze spolupráce. To podezření měl zpočátku asi i dr. Pluhař, ale po krátké době pochopil, jak se věci mají, a měli jsme k sobě naprostou důvěru. Byla to sice časově i fyzicky náročná práce, ale v krásném kněžském společenství a v duchu opravdové spolupráce na budování Božího království. Při tom byla možnost setkávat se s mnoha dalšími vynikajícími kněžími, jako byl dr. Tobola, dr. Batušek, dr. Kryštofský, dómský farář dr. Dýmal, P. Beneš z Hodolan, ale i P. Lízna, P. Smahel a P. Pavel Kupka, kaplan na dómě. Nádherné roky, navzdory perzekuci a stálému dozoru státních orgánů a pronásledování tajné policie.

Řím – místo Vašeho studia církevního práva. A hlavně dlouholeté činnosti v generální radě Řádu obutých karmelitánů. O tom byste jistě mohl dlouze vyprávět...

Dovolil bych si vás opravit. My nejsme „obutí karmelitáni“ (ti druzí jsou sice „bosí“, ale my jen proto nejsme „obutí“), ale jsme jen „karmelitáni“, nebo když tak „karmelitáni původní observance“, zkrátka jsme následovníci karmelitánů, kteří ve Svaté zemi dali vzniknout našemu řádu. To jen pro přesnost. Náš P. Metoděj byl na to „obutí“ velmi háklivý, byla to jedna z mála věcí, která jej dovedla rozčítit. Ale měl jsem možnost vidět, že i bratři jinde ve světě na tom byli stejně.

Ale teď k vaší otázce: Máte pravdu, o římské epizodě mého života by se dalo dlouze vyprávět, a taky by možná vydala na knihu. Dostal jsem se k tomu sice jako slepý k houslím, ale

asi to bylo i řízením Božím. Já jsem po skončení mandátu generálního delegáta řádu v České republice požádal generála řádu o možnost studia kanonického práva. Sám jsem si na to sehnal ze zahraničí stipendium. Právo mě vždycky bavilo, v té době jsem už pracoval i jako soudce olomouckého církevního soudu, a tak jsem si chtěl, i potřeboval, doplnit odborné vzdělání. Odešel jsem proto v roce

1997 do Říma na studia na Fakultu kanonického práva Papežské lateránské univerzity se základními znalostmi italštiny a školní angličtiny. Ale už před Vánoci jsem skládal první zkoušky a s pomocí Boží, v roce 1999 dosáhl licenciátu kanonického práva. Už během druhého roku studií, když generální prokurátor řádu byl jmenován biskupem, jsem byl generálem řádu povolán na jeho místo a jmenován generálním prokurátorem a členem generální rady. To pro mě bylo v té chvíli dost náročné, protože jsem zrovna psal diplomovou práci, připravoval se na závěrečnou komisionální zkoušku z celého práva, a při tom jsem se už musel účastnit zasedání generální rady a u Apoštolského stolce řešit řádové kauzy, což bylo velmi náročné, časově i fyzicky. Vykonával jsem vlastně dvě práce na plný úvazek.

Když jsem dokončil mandát svého předchůdce, byl jsem na generální kapitule (2001) řádně zvolen na další šestiletí do téže funkce a na další kapitule (2007) znovu potvrzen na dalších šest let. K funkci generálního prokurátora se hned přidaly další

funkce generálního delegáta pro laiky, delegáta pro kontemplativní a činné sestry, předsedal jsem dvěma mezinárodním generálním komisím řádu: pro laikát a pro studium restrukturalizace řízení řádu, zkrátka práce až nad hlavu.

Nyní jste se tedy vrátil z římského pracoviště zpět do Česka, do Olomouce. Co je náplní Vaší práce zde?

Ano, na generální kapitule v září loňského roku jsem skončil svůj poslední mandát (každý může být zvolen do stejného úřadu nanejvýš dvakrát po sobě), a po téměř 17 letech se vrátil zpět do republiky. Pan arcibiskup mě požádal, zda bych mohl pracovat na kurii. A tak jsem tam vlastně hned po návratu, od začátku října, začal pracovat. Vykonávám funkce víceoficiála církevního soudu a biskupského delegáta pro zasvěcený život, tedy jsem zástupcem předsedy soudu a soudcem, a pak mám na starosti všechny řeholnice a řeholníky v diecézi. Také ještě občas dělám externě práce pro některé římské kongregace a jsem členem právní komise České biskupské konference. Kromě toho často o nedělích zastupuji kněze po celé diecézi z důvodů nemoci, dovolených apod., takže se nenudím. Ještě jsem neměl čas ani si vybalit všechny věci, natož si po tom sedmnáctiletém „zápřahu“ odpočinout.

(Dokončení příště)

Připravil Daniel Dehner

stvím s Ježíšem Kristem. Mnišský život, tak jako i křesťanský život, který jste přijali při křtu (a který dnes přijal i malý Štěpán), je nejprve tímto hlubokým přátelstvím s Ježíšem, jediné tímto přátelstvím. Vše ostatní se už pak od toho odvíjí.

Amen.

PŘEDSTAVUJEME: P. JOSEF JANČÁŘ, O.CARM. (2)

Dokončujeme rozhovor započatý v minulém čísle Hejčínského oka.

Vraťme se k Vašemu působení v Římě. Můžete čtenářům vysvětlit, co obnáší funkce prokurátora či delegáta?

Generální prokurátor je člen generální rady, který reprezentuje řád a generálního představeného řádu u Apoštolského stolce a jeho jménem tam vyřizuje veškeré řádové záležitosti. A naopak, když Apoštolský stolec potřebuje z jakéhokoli důvodu kontaktovat řád, obrací se na generálního prokurátora. Proto

také funkce prokurátora je „rezidenční“, tedy vyžaduje jeho trvalou přítomnost v Římě, a prokurátor by neměl cestovat, aby byl k dispozici. Funkce generálního delegáta znamená, že každý člen rady má, kromě své hlavní náplně, ještě přidělenou nějakou oblast života řádu (formaci, laiky, sestry, evangelizaci atd.),

Generální rada po mši svaté na jedné z rekolekcí

Členové komise pro laikát 2001–2007

za kterou je zodpovědný a kterou má rozvíjet, aby řád v té které oblasti rostl. Já měl na starosti karmelské sestry, kontemplativní i činné, karmelský laikát (tedy celou tzv. „karmelskou rodinu“) a oblast práva a legislativy, čili řešení právních problémů a vytváření řádových norem.

To všechno byla práce náročná, ale zajímavá. Člověk měl možnost to, co nastudoval, také uplatnit v praxi, a tím se naučil možná víc než na univerzitě. I když samozřejmě bez toho teoretického základu, který jsem tam získal, by to nešlo. Navíc jsem měl možnost poznat praxi římské kurie, což je velmi důležité pro aplikaci práva. Jednak jsem absolvoval různé speciální kurzy na římských kongregacích a na soudním tribunálu římské roty, a pak jsem měl možnost a povinnost řešit a konzultovat různé konkrétní řádové kauzy s odborníky příslušných kongregací. K tomu jsem se v roce 1993, po smrti našeho P. Redempta Valábka, stal místo něho, na žádost olomouckého arcibiskupa, postulátorem tří olomouckých kauz u kongregace pro svatořečení, a to služebníků Božích Antonína Cyrila Stojana, arcibiskupa olomouckého, P. Antonína Šuránka, bývalého spirituála kněžského semináře v Olomouci, a Aničky Zelíkové, karmelské terciářky.

Opět doplňující otázka: Kdo to je postulátor?

Postulátor je kněz nebo dnes i laik, odborník na kanonizační proces, který jménem biskupa vede v Římě kanonizační řízení diecézních kandidátů svatosti a zastupuje biskupa u kongregace pro svatořečení. Především má na starosti sepsání tzv. „pozice“, tedy dokumentu o životě a ctnostech, případně mučednictví příslušného kandidáta svatosti, a musí tu pozici obhájit před komisemi teologů, historiků, kardinálů a biskupů. Podobně vede a hájí i proces o zázraku, který se stal na přímmluvu služebníka

Božího a který je předpokladem k tomu, aby někdo mohl být prohlášen za blahoslaveného nebo svatého.

Jen bych ještě dodal, že to všechno, o čem jsem mluvil, byla praxe a zkušenost k nezaplacení. To nemá možnost člověk nikde jinde získat. Neberte to jako vychloubání, já na tom žádné zásluhy nemám, ale je to výraz vděčnosti za možnost, které se mi dostalo. A pak je k nezaplacení i ta zkušenost života v multikulturní společnosti, kterou Řím jako kosmopolitní město je, a také ta možnost života a spolupráce v mezinárodní karmelské komunitě, a vůbec v kontaktu se světovou církví. Jsem nesmírně vděčný Pánu za to, že mi tuto příležitost dal.

Poznamenaly nějak činnost římských kongregací změny papežů?

Byl jsem v Římě za pontifikátu tří papežů a samozřejmě každý ten pontifikát byl jiný, každý z papežů kladl důraz na něco jiného. A je to tak dobře, protože to církev obohacuje. To je jako ve farnosti, každý farář, který tam přijde, má určité charisma a klade důraz na něco jiného. A to vede k tomu, že ta farnost roste a rozvíjí se. A podobně je tomu i s církví. Dnes už svatý papež Jan Pavel II. byl velký pastoralista, farář světa, muž velkého srdce, velmi dobrosrdečný, lidský. Měl jsem možnost se s ním několikrát osobně setkat. Každé to setkání bylo nezapomenutelné. Nebylo to jen formální setkání, ale jeho opravdu zajímal konkrétní člověk. Když jsem s ním mluvil, tak bylo vidět, že to není jen oficiální hovor, ale že ho opravdu zajímám, já bezvýznamný kněz odněkud z Olomouce, a všechno ostatní šlo stranou. I když při jednom z těch setkání se mě zeptal, odkud jsem, a já řekl, že z Olomouce. A on hned, velmi bezprostředně, reagoval sloganem mladých ze setkání s ním na Svatém Kopeč-

ku: „Ááááá, Svatý Otče, Kopeček plný je tvých oveček!“, zkrátka okamžitě byl v obraze.

Papež Benedikt byl samozřejmě jiný, byl to *studios*, profesor, věci dokázal precizně formulovat. Jeho promluvy byly krásně teologicky dokonalé, radost poslouchat. Měl už ale pokročilý věk, když byl zvolen, tak setkat se s ním osobně jako s papežem, bylo prakticky nemožné. A vzhledem k jeho věku ani není divu. Přesto se choval k lidem velmi mile a vstřícně, i když jistě nebyl tak bezprostřední jako jeho předchůdce. A papež František, to nakonec může každý vidět, otevřený ke všem, přátelský, bezprostřední.

A jak poznamenaly změny papežů práci kurie? Kurie je výkonný orgán papeže, jakási jeho „ministerstva“, tak je samozřejmě osobnost papeže ovlivňuje. Myslím, že Jan Pavel měl velký vliv na práci kurie, často se na ni obracel i s konkrétními dotazy o názor, a to vím, že orgány kurie se snažily reagovat okamžitě. Před modlitbou „Anděl Páně“, kterou se na kuriích každý den všichni zaměstnanci společně modlí, musel mít papež odpověď. Ne že by to požadoval, ale kurie samy si to pokládaly za čest a povinnost. Od papeže Benedikta, jako kuriálního kardinála, se očekávalo, že se ještě více zefektivní práce kurie. Efekt byl ale přesně opačný, hlavně z počátku. Kauzy trvaly nekonečně dlouho. Zřejmě už pro svůj věk neměl dost síly a energie se v práci římské kurie víc angažovat. Později se ale situace zkonsolidovala. Za papeže Františka jsem tam byl už jen krátce, bylo to v závěru mého mandátu, tak to těžko mohu posuzovat. Ale každá změna na papežském stolci způsobila jakési zpomalení práce kurie a vždycky nějakou dobu trvalo, než se všechno dostalo do normálních kolejí. Bylo to ale i tím, že v okamžiku smrti či odstoupení papeže automaticky končí všichni prefekti kongregací a kurie funguje jen v jakémsi omezeném režimu,

nemá všechny pravomoci. A než po zvolení papeže všechno přejde do „řádného režimu“, tak to chce čas. Zdá se ale, že už se všechno dostalo do normálního rytmu.

Měl jste možnost cestovat po různých zemích světa. Můžete srovnat prožívání víry a způsob myšlení jednotlivých národů?

Jak už jsem řekl, funkce generálního prokurátora je funkce „rezidenční“, tedy, že by se měl zdržovat v Římě. Historicky to bylo dokonce tak, že vzhledem k tomu, že generál hodně cestoval, a to při tehdejších možnostech dopravy trvalo značně dlouho, prakticky byl neustále na cestách. A tak v Římě ho v době jeho nepřítomnosti zastupoval prokurátor a jeho jménem vyřizoval všechny záležitosti. Dnes může být funkce prokurátora spojena s jinými úkoly, jako třeba v mém případě, kdy jsem byl delegátem pro sestry a laiky. Tyto funkce zase cestování vyžadují, protože mnohé věci nelze řešit od „zeleného stolu“, ale je třeba vidět je přímo na místě, mluvit s lidmi. A tak se obtížně hledala rovnováha. Takže já jsem sice cestoval, ale ne mnoho, spíš když bylo něco třeba urgentně řešit nebo vizitovat některé

Monteluro - vizitace poustevnic

kláštery sester apod. A pak jsem cestoval, když jsem se účastnil mezinárodních setkání v rámci řádu. Jednalo se však vždy o pracovní cesty, kdy člověk neměl mnohdy čas a možnost vidět ani místní pamětihodnosti, natož poznávat lidi a jejich myšlení. Samozřejmě, že prožívání víry má všude svá specifika, ale myslím, že opravdově věřícím všude na světě jde na prvním místě o vztah k Bohu a o prostředky, které pomáhají k růstu tohoto vztahu: mše svatá, svátosti. To jsem mohl vidět třeba ve Francii či Brazílii, kdy lidé byli šťastni, že vůbec mohli být na mši svaté, protože pro nedostatek kněží ne vždy měli tuto příležitost. A tak jim ani vůbec nevadilo, že jsem jim sloužil mši svatou italsky. Ale musím říct, že nejvíce jsem se vždycky těšil na naši liturgii, ve vlasti. Protože, podle mě, naše slavení liturgie, liturgické zpěvy, i ty lidové, jsou nejkrásnější na světě, a lidé zde liturgii opravdu prožívají.

Jistě máte někoho, kdo je Vaším životním příkladem z řad světců či osobností církve. Kdo to je a proč se stal Vaším vzorem?

Už od semináře je mým vzorem sv. František Saleský. Dal mi jej za patrona náš spirituál P. Josef Knödl, a tento světec mi je opravdu velmi blízký svým prožíváním vztahu k Bohu. Sv. František

totiž navzdory své prudké povaze vynikal velkou laskavostí a dobrotou. V tom bylo také tajemství toho, že za svého působení přivedl mnoho kalvínů zpět ke katolické víře. A pak to, co mě u něho oslovuje, je jeho důraz na spojení křesťanské zbožnosti s praktickým každodenním životem křesťana, s běžným zaměstnáním a rodinnými povinnostmi. Pro mě totiž také víra, duchovní život, modlitba nejsou nějakými samostatnými skutečностями, které prožíváme odděleně, jaksi vedle běžného života, ale jsou nedílnou součástí našeho života. Jak to praví i náš bl. Titus Brandsma: „Modlitba není oáza v životě, ale život sám.“

A z jiných osobností mými velkými vzory byli kněží, se kterými jsem se setkal hned na začátku mého kněžského působení, kteří mi dali hodně pro můj další kněžský život a se kterými jsem měl taky čest spolupracovat: ThDr. Emil Pluhař, Mag. Josef Olejník a z karmelitánů pak náš P. Metoděj Minařík, P. Redemptus Valábek z americké provincie sv. Eliáše a P. Matthäus Hösler z hornoněmecké provincie.

A z těch osobností, které mi byly vzorem, nemohu ještě nevzpomenout na jezuitu, kardinála Tomáše Špidlíka, kterého

jsem měl možnost blíže poznat v době svého římského působení. Bydleli jsme jen kousek od sebe a poměrně často jsme se setkávali. Nesmírně moudrý, vzdělaný a lidský člověk. Na každého měl vždycky čas, ať to byl církevní hodnostář, ministr nebo prostá babička z kostela.

Když k němu člověk přišel, okamžitě vypnul počítač a věnoval se jen jemu. Zkrátka on byl vždycky pro každého osobně, a to i jako kardinál. Každé setkání s ním bylo po všech stránkách nesmír-

ně obohacující. Však když zemřel, tak u jeho rakve stáli vedle sebe v modlitbě vysocí hodnostáři, osobnosti, ale i obyčejní kněží, i ty prosté babičky.

Fotografie všech těch vynikajících kněží (i kardinál Špidlík totiž přes kardinálskou hodnost zůstal knězem, nenechal se vysvětit na biskupa), z nichž každý mě oslovil něčím jiným, mám stále na svém pracovním stole. Jsou mi stálou připomínkou toho, čím mě obohatili.

Něco, co byste rád sdělil našim farníkům...

Snad to, že jsem byl sice rád v Římě, ale rád jsem se i vracel domů. Pro mě nebyl problém žít jak tam, tak i zde. Teď po skončení služby v Římě jsem zase rád ve vlasti, a hlavně tady v Olomouci, kde jsem začínal své kněžské působení, na něž rád vzpomínám. Chtěl bych, aby i to současné působení bylo takové, aby bylo plodné, abych na něj rád vzpomínal.

Vím, že sice žijí tady ve farnosti, v naší karmelské komunitě, ale moc se nevidíme. Je to dáno i druhem a způsobem mé práce. Ale snad, dá Bůh, časem bude možné se víc zapojit do života farnosti. Je to pro mě nová situace, nový způsob práce. Byl jsem vždycky rád ve farní pastoraci, „farářovat“ pro mě byla nesmírná radost. Ale Pán mě před těmi 17 lety povolal k jinému druhu pastorační práce, kterou jsem se také snažil a snažím dělat rád.

My křesťané musíme jít do všeho s pomocí Boží a ne s nějakou nostalgií a smutkem, že by se nám líbilo dělat něco jiného. Často si připomínám slova sv. Edity Steinové, židovky, která konvertovala ke křesťanství a stala se karmelitkou jako sestra Terezie Benedikta od Kříže a která zaplatila svou věrnost Kristu životem, když zemřela v plynové komoře koncentračního tábora v Osvětimi. Ona před tímto těžkým úsekem své životní cesty napsala: „Kam nás to v životě povede, nevíme, a nemáme

ani právo se na to ptát. Ale jedno víme: že těm, kdo milují Boha, všechno napomáhá k dobrému.“

A tak ani my se nemáme ptát „proč“. Budeme-li milovat Boha, pak všechno, třeba i to těžké, i to, kdy člověk nerozumí, proč tomu tak je, nám bude nakonec k dobrému. A tak přeji farníkům i sobě, aby tomu tak v našem životě vždycky bylo.

Děkuji za rozhovor.

Připravil Daniel Dehner

MODLITBA ZA MÍR

Hospodine, slyš můj hlas, když volám, smiluj se nade mnou.

(Ž 27,7)

Všemohoucí Bože, ty jsi dárce pokoje. Stojíme zde proto před tebou a prosíme:

Přispěj na pomoc světu, který je zasažen násilím, a daruj lidem mír.

Posiluj v srdcích všech, kteří mají zodpovědnost za tento svět, odvahu bránit skutečnou spravedlnost, svobodu a důstojnost všech lidí.

Upevňuj odhodlání všech, kteří nasazují své síly v boji se zlem.

Uzdrav srdce mužů i žen, kteří zaslepení nenávisť a sobectvím neváhají použít násilí pro dosažení svých cílů.

Probuď v nás vnímavost pro trpící i ochotu jim pomáhat.

Nauč nás odpouštět těm, kteří se proti nám provinili, a prosit za odpuštění ty, kterým jsme my sami ublížili.